

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

Poslovni broj: Usoz-156/2022-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Senke Orlić-Zaninović, predsjednice vijeća, dr.sc. Sanje Otočan, Blanše Turić, Snježane Horvat Paliska i Ljiljane Karlovčan-Đurović, članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Ivane Mamić Vuković, zapisničarke, povodom prijedloga M. M., OIB ..., K., T., u postupku ocjene zakonitosti općeg akta, na sjednici održanoj 23. rujna 2024.

p r e s u d i o j e

Ukida se Odluka o novčanoj pomoći za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta „Prve tri“ (Službeni glasnik Grada Trilja, br. 12/22).

Obrazloženje

1. Podnositelj prijedloga, vijećnik Gradskog vijeća Grada Trilja, osporava zakonitost predmetnog općeg akta smatrajući da je protivno zakonu donesen samo pozivom na odredbu čl. 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ br. 33/01, 60/01, 12/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20, dalje: ZLP(R)S), te čl. 47. Statuta Grada Trilja („Službeni glasnik Grada Trilja“ br. 03/09, 01/13, 02/18 i 01/21), koje odredbe nisu pravni temelj za donošenje Odluke o novčanoj pomoći za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta „Prve tri“, KLASA: 602-01/22-01/3 URBROJ: 2181-12-03-22-01 od 09. rujna 2022. (Službeni glasnik Grada Trilja, br. 12/22, dalje: Odluka). Osim toga Odluka je protivno zakonu stupila na snagu danom donošenja. Predlaže pokrenuti postupak ocjene zakonitosti predmetne Odluke.
2. U odgovoru na prijedlog, Gradonačelnik Grada Trilja donošenje Odluke opravdava zakonskom i statutarnom ovlašću gradonačelnika da izvršava akte predstavničkog tijela te navodi da je Gradsko vijeće Grada Trilja donijelo proračun za 2022.g. s projekcijom za 2023. i 2024., a unutar proračuna kroz: "Aktivnost 101408 Novčana pomoć za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta „Prve tri“, osigurana su sredstva za ovu potporu. Smatra Odluku zakonitom.
3. Prijedlog je osnovan.

4. Osporenu Odluku donio je Gradonačelnik Grada Trilja, pod oznakom KLASA: 602-01/22-01/3, URBROJ: 2181-12-03-22-01, 09.rujna.2022. i objavljena je u Službenom glasniku Grada Trilja, br. 12/22 te glasi:

" Na temelju čl. 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ br. 33/01, 60/01, 12/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), te čl. 47. Statuta Grada Trilja („Službeni glasnik Grada Trilja“ br. 03/09, 01/13, 02/18 i 01/21), gradonačelnik Grada Trilja donosi:

ODLUKU

o novčanoj pomoći za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta „Prve tri“

Članak 1.

Grad Trilj dodjeljuje novčanu pomoć za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta od navršenih šest mjeseci do treće godine života, za treće i svako sljedeće dijete rođeno u 2022. godini.

Članak 2.

Pravo na novčanu pomoć iz članka 1. ove Odluke može ostvariti roditelj koji koristi roditeljski dopust za treće i svako sljedeće posljednje rođeno dijete, za period od navršenih šest mjeseci do treće godine života djeteta.

Članak 3.

Uvjeti za ostvarivanje prava na novčanu pomoć su prijavljeno prebivalište djeteta i oba roditelja na području grada Trilja, što se dokazuje uvjerenjem o prebivalištu. Roditelji moraju imati prebivalište na području grada Trilja najmanje 3 godine.

Članak 4.

Roditelj koji koristi pomoć iz članka 1. ove Odluke za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta je zaposlen na puno radno vrijeme, te u navedenom razdoblju neće aktivirati radni odnos, što dokazuje uvjerenjem poslodavca.

Članak 5.

Novčana pomoć za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta od navršenih mjeseci do prve godine života iznosi razliku između 7.500,13 kuna (995,44 EUR) do iznosa pune neto plaće ostvarene u zadnjih šest mjeseci prije korištenja roditeljskog/roditeljskog dopusta.

Tečaj EUR/Kn: 7,53450

Članak 6.

Novčana pomoć za vrijeme roditeljskog dopusta za drugu i treću godinu života iznosi razliku između 2.328,20 kuna (309,01 EUR) do iznosa pune neto plaće ostvarene u zadnjih šest mjeseci prije korištenja roditeljskog/roditeljskog dopusta.

Tečaj EUR/Kn: 7,53450

Članak 7.

Korisnici roditeljskog dopusta podnose zahtjev s potrebnom dokumentacijom na osnovu koje Upravni odjel općih poslova, lokalne samouprave i društvenih djelatnosti izdaje Rješenje. Zahtjev za novčanu pomoć može se podnijeti u roku od 60 dana od dana početka korištenja roditeljskog dopusta.

Članak 8.

Ostvarivanje novčane pomoći propisane ove Odlukom počinje teći od prvoga dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva. Novčana pomoć iz članka 1. isplaćivat će se mjesečno

na žiro računa podnositelja zahtjeva do ostvarivanja prava.

Članak 9.

Sredstva za izvršenje ove Odluke osigurana su u Proračunu Grada Trilja za 2022. godinu i projekcijama za 2023. i 2024. godinu u okviru Razdjela 2 – Društvene djelatnosti, Glava 1, Program 1014 – Socijalna skrb, Aktivnost – A101408 – Novčana pomoć za roditeljski dopust „Prve tri“.

Članak 10.

Ako se promijene činjenice i okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje novčane pomoći temeljem ove Odluke, Upravno tijelo će donijeti novo Rješenje.

Članak 11.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenom glasniku Grada Trilja i na internetskoj stranici Grada Trilja.

GRADONAČELNIK

Ivan Bugarin, dipl. ing. el."

5. Ocjenjujući zakonitost osporene Odluke na temelju ovlaštenja propisanog odredbom članka 158. stavka 2. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 36/24, dalje: ZUS), Sud Odluku nalazi nezakonitom budući da je izostala valjana zakonska osnova za donošenje Odluke po gradonačelniku.

6. Donositelj akta je spornu Odluku donio pozivom na odredbe članaka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, te članka 47. Statuta Grada Trilja, koje propisuju zakonska i statutarna ovlaštenja gradonačelnika, između kojih je ovlaštenje za izvršavanje odluka predstavničkog tijela, pri čemu donositelj smatra da je Proračun takav opći akt predstavničkog tijela.

7. Međutim same po sebi, ove odredbe, bez odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje konkretno područje ili statutarne odredbe koja upravo gradonačelnika (načelnika, župana) ovlašćuje da svojim općim aktom nastavno uredi to područje, ne predstavljaju valjani pravni temelj za donošenje predmetne Odluke.

8. Pravni temelj mogućnosti propisivanja načina i uvjeta za ostvarivanje prava roditelja i s njima izjednačenih osoba na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog se nalazi u odredbi članka 73. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama (Narodne novine, broj: 152/22, dalje: ZRRP), koja na takvo uređenje ovlašćuje predstavničko tijelo, a u vrijeme donošenja ove Odluke, pravni temelj je sadržavala odredba članka 59. Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama (Narodne novine, broj: 85/08, 110/08, 34/11, 54/13, 152/14, 59/17, 37/20), koja propisuje da općina, grad, županija i Grad Zagreb, u svrhu propisanu člankom 1. ovoga Zakona svojim općim aktima mogu propisati način i uvjete za ostvarivanje prava roditelja na novčanu pomoć u većem opsegu od propisanog ovim Zakonom ili pružanje pomoći u naravi.

9. Neupitno je pravo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da autonomno u okviru svog samoupravnog djelokruga uređuje dodjelu ovakve vrste novčanih pomoći, u skladu s ustavnom i zakonskom osnovom za kreiranje i

oživotvorenje vlastitih politika, uključujući i pronatalitetnu politiku, uz autonoman i samostalan odabir mjera kojima će tu politiku ostvarivati.

10. Međutim, način i uvjete prema kojima će svoje politike ostvariti propisuju predstavnička tijela svojim općim aktima, a ne izvršna tijela jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave.

11. Obzirom da predmetnu Odluku, koja sadrži način i uvjete dodjele novčane pomoći, nije donijelo predstavničko tijelo, nego gradonačelnik, ovakav propust čini cijelu Odluku nezakonitom. Ovdje valja dodati i da odredba članka 11. Odluke nije u skladu s odredbom članka 73. stavak 4. ZLP(R)S-a, koja propisuje da opći akt stupa na snagu najranije osmi dan od dana njegove objave.

12. Slijedom izloženog, na temelju odredbe članka 162. stavka 3. ZUS-a, presuđeno je kao u izreci.

13. Odluka prestaje važiti danom objave ove presude u „Narodnim novinama“ (članak. 162. stavak 4. ZUS-a).

U Zagrebu, 23. rujna 2024.

Predsjednica vijeća
Senka Orlić-Zaninović, v.r.